

Høringsnotat til statsbudsjettet 2016

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 58 000 medlemmer. I 2020 vil en million nordmenn ha hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag.

Resultatområde 2 Arbeid og velferd. Hovedmål 4 Et sterkere sosialt sikkerhetsnett. En helhetlig og brukerorientert hjelpemiddelpolitikk og programkategori 29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne Kap 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler

Statsbudsjettet redegjør for økte utfordringer knyttet til at flere personer vil få varig hørselstap på grunn av økt levealder, men også at flere unge vil kunne få varig hørselstap grunnet støyskader. Videre rapporteres det om økt tilrettelegging på arbeidsplassen og økte utgifter til tolkehjelp. HLF er bekymret for at dokumenterte behovet ikke møtes med rehabiliterings- og mestringstiltak for å motvirke negative konsekvenser ved det å ha hørselshemming. HLF etterlyser en helhetlig oppfølgingsplan for personer med hørselshemming. 635 millioner er den foreslåtte bevilgningen til høreapparater på, en volumvekst på 8 prosent. Både norske og internasjonale studier viser at mange høreapparater ikke tas i bruk, fordi tilpasning og opplæringen i bruken er mangelfull. Dette har store samfunnsmessige kostnader, både på individ og samfunnsnivå.

MERKNAD: Stortinget ber regjeringen utarbeide en helhetlig oppfølgingsplan for personer med hørselshemming, som inkluderer mestrings- og rehabiliteringstiltak etter å ha fått godt tilpasset høreapparater og annet hørselsteknisk utstyr.

Programkategori 29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv. Kap 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler. Post 73 Hjelpemidler mv arbeid og utdanning og post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester.

Behovet for tolketjenester innenfor undervisning, arbeid og annen samfunnsdeltakelse er økende, blant annet fordi flere unge hørselshemmede tar høyere utdanning. Dette krever mer spesialisert tolketjeneste og økt kompetanse for å møte brukernes behov. Ikke alle som har behov for tolk får tilgang til dette hjelpemiddelet. Særlig utenfor ordinær arbeidstid er tilgangen lav. Langt fra de fleste utdanningsinstitusjonene og arbeidsplassene er tilrettelagt for hørselshemmede. Manglende kunnskap og negative holdninger er også en utfordring.

MERKNAD: Det må ansettes flere offentlige skrivetolker. Informasjon om det å være hørselshemmet og deres behov må gis til arbeidsgivere og utdanningsinstitusjoner.

Helhetlig og tverrfaglig rehabilitering til målgruppen døvblitte og sterkt tunghørte er viktig og avgjørende for aktiv samfunnsdeltakelse. En dansk undersøkelse viser at nedsatt hørsel har en effekt i forhold til arbeidsmarkedstilknytningen. Sannsynligheten for arbeidsløshet, førtids- og uførepensjonering samt etterlønn øker i takt med hørselstap. En person med hørselstap er også mer psykisk utmattet etter endt arbeidsdag enn andre. Undersøkelsen har beregnet at hørselsproblemer i den danske befolkningen i aldersgruppen 50-64 år har et årlig tap i arbeidsproduksjonen på cirka 2,7 milliarder. Dette viser at hørselstap har klare samfunnsmessige omkostninger. Tidlig og riktig rehabilitering motvirker dette. Det er få rehabiliteringstilbud for hørselshemmede.

Tilpasningskursene er etterspurt og midler til å avholde flere kurs må prioriteres.

MERKNAD: Rammene for tilpasningskurs økes og tilskuddssatsene høynes.

Post 78 Høreapparater

HLF er glad for at det for 2016 er tatt høyde for en volumvekst og en prisøkning. For HLF er det et prinsipp at høreapparater skal være gratis og uten. Det er viktig at sortimentet er godt slik at brukeren får det apparatet som vedkommende best kan nyttiggjøre seg og at satsene ikke settes på et slikt nivå at det utelukker gode høreapparater.

MERKNAD: Høreapparater skal være gratis og sortimentet godt og mangfoldig.

For mer informasjon kontaktes leder av interessepolitisk avdeling i HLF, Merete J. Orholm på mobil 91628776 eller orholm@hlf.no